

Ο Νίκος Μούδουρος δεν είναι απλά ο γαμπρός του Προέδρου της Δημοκρατίας. Είναι ειδικός συνεργάτης του στο Γραφείο Μελετών Τουρκικής Πολιτικής στο Προεδρικό Μέγαρο. Αναλύοντας την τουρκική και τουρκοκυπριακή πολιτική δηλώνει πως η τουρκική κυβέρνηση μπορεί να μην είναι έτοιμη να κάνει προχωρημένα βήματα στο Κυπριακό διότι εκκρεμούν ζητήματα στο εσωτερικό που θα πρέπει να επιλύσει, αλλά συνάμα θεωρεί πως Χριστόφιας - Ταλάτ κάτω από θετικές πολιτικές συγκυρίες μπορούν να λύσουν το Κυπριακό.

Η διχοτομική κατάσταση δεν προσφέρει ασφάλεια

Ο Δεκέμβριος... θα είναι ένας από τους σημαντικότερους σταθμούς. Αν η Τουρκία συνειδητοποιήσει ότι είναι προς το συμφέρον της να αλλάξει τη στάση της στο Κυπριακό, θεωρώ ότι με το συνδυασμό των προσωπικοτήτων Χριστόφια - Ταλάτ το Κυπριακό μπορεί να λυθεί. Πριν μερικά χρόνια ήταν αδιανόητο για κάποιον στην Τουρκία να πει ότι πρέπει να λυθεί το Κυπριακό, διότι κανείς δεν το αναγνώριζε ως πρόβλημα. Τώρα όμως, ο διάλογος αυτός γίνεται και στην Τουρκία. Γίνονται αλλαγές, τίποτε δεν μένει στάσιμο και έτσι μπορούμε να διαπραγματευτούμε την αισιοδοξία μας. Με τη λύση του Κυπριακού... θα υπάρξουν μεγάλες προοπτικές. Με τη λύση τα σύνορά μας με την Τουρκία θα έλθουν πολύ πιο κοντά και οι Τουρκοκύπριοι θα μεταφέρονται στις ελεύθερες περιοχές διότι δεν θα αντέχουν την πίεση του εμπορίου. Η συνέχιση της διχοτομικής κατάστασης δεν προσφέρει ασφάλεια σε κανέναν Κύπριο πολίτη.

Η Τουρκία δεν είναι έτοιμη να κάνει βήματα

ΝΙΚΟΣ ΜΟΥΔΟΥΡΟΣ: Δεν είμαι απλά ο γαμπρός του Προέδρου

Πώς αισθανθήκατε όταν μια τόσο προσωπική στιγμή όπως ο γάμος σας πήρε τόση δημοσιότητα; Κατά κάποιο τρόπο το αναμέναμε και δεν αφίσαμε να μας δημιουργήσει πρόβλημα. Ελπίζω να μη δημιουργήσει πρόβλημα στον κόσμο, διότι για μέρες απασχολούσε τα ΜΜΕ. Κουραστήκατε να βλέπετε παντού φωτογραφίες του γάμου σας; Δεν θα έλεγα ότι κουραστήκαμε, απλά ήταν ενοχλητικά κάποια σκόλια τα οποία ίσως να προήλθαν από λανθασμένες πληροφορίες. Όπως το φοβερό με τα 26 χιλιάδες λουκούμια ή με τα εκατομμύρια ευρώ, κάτι που είναι εντελώς εκτός πραγματικότητας. Τα ποσά από τα φακελάκια που θα ξεχρεώσουν το σπίτι; Δεν πρόκειται να ασχοληθούμε με τέτοια θέματα. Και είμαι σίγουρος ότι ούτε και ο κόσμος επιθυμεί να μειώνονται τα επίπεδα των συζητήσεων σε τέτοια θέματα.

ΦΩΤ.: Α. ΜΑΝΩΛΗΣ

Νιώθετε ότι σας έκλεψαν την πιο ουσιαστική στιγμή της ζωής σας; Όχι, διότι το αναμέναμε μια που επρόκειτο για την οικογένεια του Προέδρου της Δημοκρατίας. Σας αντιμετωπίζουν διαφορετικά ως γαμπρό του Προέδρου; Προσπαθώ με την καθημερινή μου δραστηριότητα να δείχνω ότι δεν είμαι απλά ο γαμπρός του Προέδρου, αλλά ότι έχω τη δική μου προσωπικότητα και δράση. Μέχρι στιγμής κανένας δεν με αντιμετώπισε διαφορετικά, κάτι που νομίζω ότι καθορίζεται και από τη δική μου στάση. Πώς είναι ο Δημήτρης Χριστόφιας ως πεθερός; Πολλές φορές τόσο εμένα όσο και τον άλλο του γαμπρό, τον Παναγιώτη, μας κάνει να νιώθουμε ότι είμαστε γιοι του. Πώς τον φωνάζετε; Σύντροφε. Πάντα ήταν και πάντα θα είναι.

Στο μεσημεριανό τραπέζι της οικογένειας Χριστόφιας... πηγαίνα από παλιά, μια που με τη Χριστίνα έχουμε εννιά χρόνια σχέση. Λόγω του πολύ γεμάτου προγράμματος και των δυο μας, προσπαθούμε να τρώμε μαζί το μεσημέρι, αφού συναντιόμαστε αργά το βράδυ όταν τελειώνουν οι πρόβες ή οι παραστάσεις της Χριστίνας. Δυο δυναμικοί χαρακτήρες στο ίδιο σπίτι... είναι φοβερά ενδιαφέρον. Υπακοούν; Όταν πρέπει να και είναι εύκολο πια διότι ξέρει ο ένας τα όρια του άλλου. Ποιος είναι ο μεγαλύτερος συμβιβασμός που κάνετε; Δεν μπορείς να ακολουθείς ένα πρόγραμμα στην καθημερινότητά σου χωρίς να λαμβάνεις υπόψη τη σύντροφό σου. Αν είναι αυτός ο συμβιβασμός, τον κάνουμε καθημερινά. Σχεδιάτε... τα πάντα και επειδή δεν είχα καμιά σχέση με το θέατρο, μαθαίνω συνεχώς πράγματα από τη Χριστίνα για τη θεατρική τέχνη. Είστε αυστηρός κριτής; Δεν θα το έλεγα. Πού γεννηθήκατε; Στη Λευκωσία. Έχω δυο αδελφές, είμαι ο μεσαίος και ο πιο «κατίσασος». Τι θέλατε να γίνετε μεγαλώνοντας; Πολλά πράγματα και αυτό ίσως να είναι ένδειξη ότι ως έφηβοι δεν είμαστε αρκετά ώριμοι. Ξεκινήσατε με σπουδές δημοσιογραφίας. Γιατί προχωρήσατε στις τουρκικές σπουδές; Μέσα από την πολιτική μου δράση στην ΕΔΟΝ αλλά και την ακαδημαϊκή μου δραστηριότητα ανακάλυψα ότι υπάρχει ένα κομμάτι του λαού μας για το οποίο

ελάχιστα γνωρίζουμε. Ανήκω στη γενιά που μεγάλωσε χωρίς καμιά επαφή με τους Τουρκοκύπριους και δυστυχώς το σχολείο δεν μας βοήθησε να κατανοήσουμε τους συμπατριώτες μας. Το ίδιο πιστεύω ότι υπάρχει και στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. Πέραν τούτου, μίπως μπήκαμε ποτέ στη διαδικασία να ερευνήσουμε τι είναι τελικά «το μεγάλο τέρατος» που ονομάζεται Τουρκία; Νομίζω πως όχι. Αυτό ήταν το σημείο που με έκανε να στραφώ προς τις τουρκικές σπουδές. Τι σας διδάξε η οθωμανική ιστορία; Πρόκειται για μια ιδιαίτερα πλούσια ιστορία. Το ενδιαφέρον για μένα είναι ότι ένα κομμάτι της διεξήχθη στην Κύπρο και ορισμένα συμπτώματα που παρουσιάζονται στην ιστορία μας μέχρι σήμερα, έχουν τις ρίζες τους στην Οθωμανική κατάκτηση. Για παράδειγμα, την Οθωμανική περίοδο αποκτά η Εκκλησία της Κύπρου το δικαίωμα παρέμβασης στην κοινωνία μια που ήταν ένας από τους κυριότερους θεσμούς της τότε διοίκησης. Πώς θα αναλύατε την τουρκική πολιτική; Η Τουρκία είναι μια χώρα που βασανίζεται μέχρι σήμερα από τη δύναμη του στρατού. Μέσα σε μια 20ετία έγιναν τρία πραξικοπήματα, έζησε έναν εμφύλιο μέχρι το 1980, ο οποίος για τον πολύ κόσμο είναι άγνωστος. Μετά έγινε μια άλλη έκρηξη που ονομάζεται ένοπλο κουρδικό κίνημα, το Π.Κ.Κ. Υπάρχει ένα καλά οργανωμένο βαθύ κράτος, το οποίο μπορεί να καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την εξω-

τερική πολιτική. Ο τρόπος που διαχειρίζεται τους στόχους της η Τουρκία... πρέπει να μας ενδιαφέρει, διότι κάποιο εκεί μπορεί να υπάρξει η ευνοϊκή συγκυρία που θα βοηθήσει το Κυπριακό. Για παράδειγμα πριν τη δεκαετία του '90 η συζήτηση για την ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ ήταν πολύ διαφορετική από τη συζήτηση που γίνεται σήμερα. Και πολύ πιο διαφορετική από τη συζήτηση που γινόταν στα μέσα της δεκαετίας του '90 μετά το Ελσίνκι. Ο μετέπειτα αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού της Τουρκίας, Μπουγιούκαντ, είπε το 2004 το εξαιρετικά μεγάλη σημασία για μας «η ΕΕ αποτελεί την κορυφή του στόχου εκδυτικοποίησης που έθεσε ο Κεμάλ Ατατούρκ». Πίσω από αυτή τη δήλωση κρύβεται η επιθυμία ενός μέρους του στρατού να μπει η Τουρκία στην ΕΕ με τους όρους και τις διαδικασίες που ο ίδιος θα ήθελε, ως υλοποίηση των κεμαλικών στόχων. Στη διαμάχη στρατιωτικών και Ερντογάν, ποιος τελικά θα υπερισχύσει; Δεν έχει ακόμα ξεκαθαρίσει. Αυτή τη στιγμή η διαμάχη διεξάγεται μεταξύ ισλαμιστών και κεμαλιστών, αλλά και μεταξύ δυο πολύ ισχυρών μερών του κεφαλαίου, της παραδοσιακής κεμαλικής τάξης, η οποία είχε τα προνόμια του κράτους και από την άλλη έχουμε μια νέα αστική τάξη, η οποία ισχυροποιήθηκε μετά το 1990, όλη με τη συμβολή του κράτους αλλά από ξένα πολυεθνικά κεφάλαια, την οποία εκπροσωπεί το κόμμα του Ερντογάν. Αυτές οι δυο μεριδές στους με-

γάλους τους στόχους είναι ενοποιημένες, αλλά εσωτερικά δεν διευθετήσαν το ζήτημα της εξουσίας, γι' αυτό υπάρχει αυτή η αντιπαράθεση. Τι θα καθορίσει ποιος θα υπερισχύσει; Καθοριστικός παράγοντας θα είναι η πορεία της Τουρκίας προς ΕΕ, ο βαθμός ενσωμάτωσής της στην παγκόσμια οικονομία, αλλά και η κατάληξη των πολλών διαφορετικών ανοικτών μετώπων που υπάρχουν εντός της Τουρκίας. Όπως είναι η Εργκενεκόν, το Κουρδικό και αν θα είναι έτοιμη αυτή την περίοδο η τουρκική κυβέρνηση να κάνει κάποια θετικά βήματα στο Κυπριακό. Βλέπετε να είναι διατεθειμένη να τα κάνει; Λόγω της μεγάλης εσωτερικής διαμάχης ίσως η τουρκική κυβέρνηση να μην είναι έτοιμη να κάνει κάποια προχωρημένα βήματα όπως το 2003-4, διότι εκκρεμούν ζητήματα στο εσωτερικό που θα πρέπει να επιλύσει σε απόλυτη συνεννόηση με τον στρατό και ένα παράδειγμα είναι το Κουρδικό. Εκείνο που σήμερα διακρίνεται είναι μια προσπάθεια της τουρκικής κυβέρνησης να μεταφέρει το βάρος της συζήτησης για ένταξη στην ΕΕ, όχι στο κατά πόσο έκανε μεταρρυθμίσεις, έλυσε το Κυπριακό ή εάν μετατρέπεται σε μια δημοκρατική χώρα, αλλά για να τονίσει στην ΕΕ ότι πρέπει να την εντάξει διότι είναι περιφερειακή δύναμη με πλήρη στήριξη της Αμερικής, ότι είναι η μόνη χώρα που μπορεί να επιλύσει το πρόβλημα ενέργειας της ΕΕ και είναι φορέας πρόσβασης της ΕΕ στη Μέση Ανατολή.

Κάποιοι καλλιεργούν επιβίωση με αντιπομοσπονδιακό λόγο

Τι κάνει το Γραφείο Μελετών Τουρκικής Πολιτικής στο Προεδρικό Μέγαρο; Καταθέτει κείμενα στο Υπουργικό και Εθνικό Συμβούλιο 1-2 φορές το μήνα για συγκεκριμένα ζητήματα που απασχολούν την Τουρκία ή τα κατεχόμενα ή τα δεδομένα χρονικά στιγμή και σε πιο αραιά χρονικά διαστήματα μεγαλύτερες μελέτες για πολύ πιο συγκεκριμένα θέματα. Η τρίτη πτυχή είναι η καθημερινή ενημέρωση του Προέδρου και των συνεργατών του για το οτιδήποτε συμβαίνει στα κατεχόμενα και στην Τουρκία. Δικές σας πληροφορίες βοηθούν τη διαπραγματευτική ομάδα; Πρωταρχική μας έγνοια είναι το άτομο που θα πάρει τις πολιτικές αποφάσεις να έχει μπροστά του την όσο το δυνατόν πληρέστερη εικόνα της Τουρκίας και των κατεχομένων. Ελπίζω ότι το επιτυγχάνουμε. Ο Πρόεδρος σάς ζητά... καθημερινή ξεκαθαρτή ενημέρωση για όλα όσα συμβαίνουν στα κατεχόμενα και την Τουρκία. Οτιδήποτε έχει να κάνει με το Κυπριακό. Το τελευταίο διάστημα για παράδειγμα ρωτούσε για τις αντιδράσεις των Τουρκοκυπρίων για τον Λιμνίτη. Τι κάνετε στις συνομιλίες; Μεταφράσεις όταν μου ζητούν

θεί μεταξύ των αντιπροσωπειών και υπενθυμίζουμε κάποια γεγονότα. Αυτό συνεπάγεται καθημερινή προετοιμασία, διότι δεν πρέπει να σου ξεφεύγει τίποτα. Πώς ζήσατε τις 32 τόσσες συναντήσεις διαπραγματεύσεων; Πάντα νιώθουμε την ίδια αγωνία και άγχος όπως την πρώτη φορά. Η έγνοια για τον τελικό στόχο της επίλυσης του Κυπριακού, παραμένει αναλλοίωτη. Υπάρχουν οι ευχάριστες στιγμές των διαπραγματεύσεων αλλά και οι αρνητικές. Μπορεί να είναι επικοινωνιακή η έλλειψη θέλησης; Υπάρχει πιθανότητα να είναι και επικοινωνιακή με απώτερο στόχο το τελικό πάρε-δώσε. Εμείς οι Κύπριοι όμως, δεν έπρεπε να αντιμετωπίζουμε το Κυπριακό ως ζήτημα ανταλλαγών, αυτό το «πάρε-δώσε» κάποτε δεν έχει και τόσο θετική έννοια. Θα έπρεπε να έχουμε τις ίδιες έγνοιες και να συζητούμε με τις ίδιες αντιλήψεις να μην υπάρχει καχυποψία, η οποία βέβαια προήλθε λόγω αυτών που μεσολάβησαν όλα αυτά τα χρόνια. Πώς ξεπερνιούνται; Με καθημερινή δουλειά, η οποία δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στους δυο ηγέτες. Είναι κάτι που αφορά τις πλατιές μάζες του λαού.

Προετοιμάζεται ο λαός; Πολιτικές δυνάμεις όπως το ΑΚΕΛ πάντα είχε την έγνοια να προετοιμάζει τον λαό, να οικοδομεί γέφυρες επικοινωνίας των δυο κοινοτήτων. Κάποιοι όμως ενώ στο Εθνικό Συμβούλιο δηλώνουν ότι συμφωνούν με τη λύση ομοσπονδίας, έξω δεν κάνουν τίποτα για την επιμόρφωση του κόσμου. Μια συγκεκριμένη μερίδα πολιτικών είναι φανερό ότι καλλιεργεί την ύπαιξη της μέσα από τον αντιπομοσπονδιακό λόγο. Με τη λύση του Κυπριακού κάποιοι πολιτικοί θα πρέπει να πάνε σπίτι τους; Υπάρχουν ακραίες πολιτικές αντιλήψεις και στις δυο κοινότητες, υπάρχουν ορισμένα κατεστημένα που συνήθισαν στη σημερινή κατάσταση, θρέφονται από αυτήν. Αλλά δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι το κυπριακό κράτος ποτέ δεν ήταν ελληνικό και ποτέ δεν θα γίνει όπως βέβαια δεν ήταν ποτέ τουρκοικό και ποτέ δεν θα γίνει. Με αυτό τον σκεπτικό και με την προϋπόθεση ότι η λύση θα υπηρετεί τα κοινά συμφέροντα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, θα ενοποιεί τον λαό και την πατρίδα μας, τότε να η πολιτική ύπαρξη κάποιων θα αμφισβητηθεί.